

Et si non sunt exempti, albis & planis utantur: in aliis locis utantur, ut indulta permittunt.

Idem Clemens IV.

UT Apostolicæ sedis benignitas (quæ nonnullis Abbatibus a, aliisque Prælati, quibus non competit ex propria dignitate, concessit in Ecclesiis suarum gloriam, & honorem, quod mitra b & aliis Pontificalibus uti possint) provideat, ne inde scandala oriantur, sic tamen, quod ipsi privilegiati suorum privilegiorum non frustrentur effectu, & ex majoritate ac decore majori ornatum, majoritas appareat dignitatum: de fratrum nostrorum consilio præsentis decreto statuimus, ut Abbates & alii, quibus mitra usus est ab eadem sede concessus, exempti quidem in provincialibus conciliis, & Episcopalis synodis [quibus nonnulli eorum interesse tenentur] mitris tantummodo auriferis (non tamen aureas, vel argenteas laminas, aut gemmas habentibus) uti possint: non exempti vero simplicibus, & albis ac planis utantur. In aliis vero locis exemptis, & non exemptis, mitris liceat illis uti, prout concessa eis ab eadem sede indulta permittunt.

CAP. VII.

In prima parte demonstrat, quid juris, cum quis solo privilegio se dicit exemptum. In secunda, ibi, Si autem, quid juris, cum super hoc præscriptionem allegat. In tertia, ibi, Quod si tales, quid juris, cum allegaturumque. Joan. Andr. Bonifacius VIII. (an. 1298. Romæ.)

Cum c personæ Ecclesiasticæ tam religiose, quam seculares plura præsumant, quæ ipsis infamiam pariunt, & aliis inferunt læsionem, prætextu exemptionis, vel libertatis, quam asserunt se habere, Ordinariorum correctiones, & ordinationes subterfugientes, ac eorum forum five iudicium declinantes: nos volentes super hoc de salubri remedio providere, statuimus, ut hi, qui se asserunt per privilegia, seu indulgentias Apostolicæ sedis exemptos, a locorum Ordinariorum d requisiti, huiusmodi privilegia, vel indulgentias (quibus se dicunt fore munitos) ipsis Ordinariis in loco congruo & securo, aut aliquibus prudentibus viris omni suspicione carentibus, ad hoc per dictos Ordinarios deputatis, intra terminum competentem, pro facti qualitate, ipsorum Ordinariorum, vel delegatorum suorum arbitrio moderandum, iusto impedimento cessante ostendere, ac ad legendum integraliter e, exhibere: necnon de articulis, de quibus controversia fuerit, transcriptum tradere teneantur. Si autem ad fundandam intentionem suam super huiusmodi libertate solummodo præscriptionem canonicam duxerint opponendam: eidem Ordinariis, vel delegatis ab eis viris prudentibus non suspectis, de præscriptione huiusmodi facere debent fidem. Quod si tales privilegio, & præscriptione asserant se munitos, privilegium quidem ipsum exhibeant, ut in primo huiusmodi constitutionis articulo superius est expressum. Et si privilegium exhibitum non ad plenum per se sufficiat ad exemptionem seu libertatem huiusmodi comprobendam, sed tale est, quod saltem causam præbeat præscribendi, coram personis prædictis annorum XL. præscriptionem teneantur probare, præscriptionisque probatione pendente, licet Ordinariorum intentio de jure communi fundetur, tamen quia de privilegio (quod saltem causam præscribendi præbet) faciunt fidem, in libertatis vel exemptionis

a Abbates an dicantur esse prælati, vide Geminianum in cap. præsentis de officio. ord. lib. 6. b Vid. Barbat. in cap. volentes. extr. de off. deleg. c Vid. Antonium Capycium de decisione Neapolit. 209. d Supplement. Dom. & Phil. seu alii, quorum iurisdictio fundata est iure communi, aut statuto privilegio notorioris: quis notorium facti, ut late Anchar. operatur idem quod notorium juris. Font. e Vide Bart. in rubr. ff. de novi oper. nunt. & l. prætor. ff. de eden. Font.

a Vid. Clement. ex frequentibus. de sentent. excomm. Calde. rinum consil. 4. tit. de sentent. excomm. & late Felinum in cap. a nobis. extr. de except. b Civitatis appellatione quid veniat, vide per Felinum in cap. Rudolphus extr. de rescript. c al. contempserint. d Præter doctores hic vide Decium consil. 15. e al. datione.

possessione, non violenta, non clandestina, nec concessa precario, de qua fidem coram eisdem fecerint, non turbentur. Si vero privilegium per se sufficiens, quando solo privilegio se defendunt, vel saltem tale, quod præscriptioni canonicæ causam præbet, cum præscriptionem allegant, non exhibuerint, ut est dictum: cum de jure communi Ordinariorum intentio sit fundata, sua iurisdictio uti possint in eisdem libere: donec de præscriptione canonica (ut præmissum est) fecerint plenam fidem.

CAP. VIII.

Interdictus est ingressus Ecclesiæ regularibus, vel secularibus (quomodo exemptis) qui scienter celebrant, vel celebrari faciunt divina in civitatibus, vel locis interdictis: nisi secundum permissionem juris: vel qui excommunicatos, vel interdictos publice ad divina officia, sacramenta, vel sepulchram admittunt. h. d. Joan. Andr.

Idem.

Episcoporum a & aliorum Prælatorum querelis frequentibus, & querulosis clamoribus excitati, præsentis decreto duximus statuendum, ne aliqui seculares aut regulares, quantumcunque exemptionis, seu libertatis sedis Apostolicæ privilegiis communiti, cujuscunque ordinis, religionis, status vel conditionis existant, scienter celebrent, vel faciant celebrari divina in civitatibus b, castris, villis (nisi quatenus eis a jure conceditur) seu locis aliis interdictis ab Ordinariis five delegatis iudicibus, vel a jure: aut excommunicatos publice, vel interdictos ad divina officia, seu Ecclesiastica sacramenta, vel Ecclesiasticam sepulchram admittant. Qui vero contra præsumperint (præter alias penas a jure statutas) ingressum Ecclesiæ sibi noverint interdictum: donec de transgressione huiusmodi ad arbitrium ejus, cujus sententiam contempserunt c, satisfecerint competenter.

CAP. IX.

Primo ponit, quando eximitur Ecclesia, quid importet. Secundo, quando ipsius Canonici. Tertio, quando Clerici. Et ista ordinatè declarat, in qualibet partium affirmative, & negative loquendo, secundum Joan. Andr.

Idem.

Per d exemptionem Ecclesiæ concessam, ipsa Ecclesia, & ipsius Monachi vel Canonici, Clerici etiam & Conversi, perpetuoque obliti (non autem Ecclesiæ ejusdem Presbyter, qui Parochianorum curam habet, quoad ea, quæ ad curam eandem pertinent, nec ipsi parochiani etiam) intelliguntur exempti. Verum si Canonici alicujus Ecclesiæ eximantur, ipsi soli Canonici, non autem Ecclesia, vel alii ejus Clerici sunt exempti. Si autem Clerici cujuscunque Ecclesiæ eximantur, tunc tam Canonici, quam alii Clerici eximantur, non tamen Ecclesia: nisi aliud in exemptionis privilegio exprimat.

CAP. X.

Formas privilegiorum ponit hæc decretalis: quarum quedam exemptionem conferunt, quedam non. Joan. Andr.

Idem.

Si Papa in aliquo privilegio, vel scriptura non facta principaliter super donatione e, vel sententia exemptionis seu libertatis, aliquam Ecclesiam ad jus, & proprietatem Romanæ Ecclesiæ pertinere, vel consimilia verba narret: non propterea illius Ecclesiæ exemptio est probata, nisi de libertate aliter doceatur. Si autem Ecclesiæ vel monasterio exemptionis privilegium concedendo, vel super ipsius exemptione sententiando (cum de ipsius exemptionis negotio

a al. ordinaria. b Alias, iudicium. c al. ita: sic scriptis privilegiati articulis. al. ita: sic insertis privilegiati articulis, &c. d de materia vide latissime in c. al. mater. infra de sent. excom.

gotio ageretur) asserat ipsam Ecclesiam fore exemptam: aut etiam juris beati Petri existere: five ad jus & proprietatem Romanæ Ecclesiæ, vel ad Romanam Ecclesiam specialiter, aut sine medio, vel etiam simpliciter pertinere: per hoc plene debet exempta huiusmodi Ecclesia iudicari. Cum enim jure communi omnes Ecclesiæ per orbem diffusæ ad Romanam Ecclesiam pertineant, si id alicui concedatur Ecclesiæ, vel de ea per sententiam iudicetur, ex hoc ipsius comprobatur exemptio: ut privilegii nihil alias allatura concessio ei, cui conceditur, & sententia nullum aliter datura subsidium Ecclesiæ (pro qua fertur) prærogativam (cum verba alicui operari debeant) conferat gratiæ specialis. Et est idem, si privilegium contineat, vel ipse Papa per modum exprimat superscriptum, quod Ecclesia sit libera, seu quod potius Romanæ Ecclesiæ libertate: vel quod in hoc prærogativa gaudeat speciali: aut si dicat indefinite, quod Ecclesiæ Romanæ annuum censum solvat, ad perceptæ indicium libertatis: five quod ipsam Ecclesiam eximit ab ordinarii a potestate: vel quod non audeat illic Episcopus cathedrali collocare, aut imperandi (seu ordinationem quamvis levissimam faciendi) exercere aliquam potestatem. Similiter si alicui recipiantur in proprios, & speciales subjectos, censetur exempti. Non sic si in proprios, & speciales filios Romanæ Ecclesiæ sint suscepti: tales quippe exempti propterea non existunt. Si vero dicatur simpliciter, quod aliqua Ecclesia Romanæ Ecclesiæ annuum censum solvat, non propter hoc exempta Ecclesia dici debet. Idem dicimus, si circa aliqua per privilegium concedatur libertas, & clausula de censu annuo perfolvendo sequatur: ut si alicuius, quod ab alio, quam a Papa seu ejus Legato excommunicari, suspendi aut interdicti non possint, vel aliquid aliud specialiter a sede Apostolica sit indultum: vel etiam dicatur, quod in speciales Romanæ Ecclesiæ filios sint assumpti, & sequatur in privilegio, quod Ecclesiæ Romanæ ad indicium b libertatis perceptæ annuum censum solvant. His enim, & consimilibus casibus sic c in certis privilegiati articulis, Ordinariorum iurisdictio quantum ad alia sunt subjecti. Licet autem sic diversos privilegiorum, quibus Ecclesiæ ac monasteria eximantur, tenores ad litium materiam amputandam duxerimus designandos: per hoc tamen alii exemptionum (si reperiantur) seu aliarum libertatum modis, vel eorum effectibus nolumus aliquatenus derogari.

CAP. XI.

Privilegiati, ut tempore interdicti celebrare possint divina clausis Ecclesiis, alios etiam extraneos admittere non possunt. Et si fuerit singularis persona super hoc privilegiata, familiares suos admittit: secus in familia conventus taliter privilegiati. Hoc privilegio non gaudet ille, cujus culpa ponitur interdictum. h. d. Dominicus.

Idem.

Licet d vobis concessum existat, ut interdicti tempore januis clausis, excommunicatis & interdictis exclusis, voce submissa divina celebrare possitis: ad ea tamen aliquos, etiam si aliunde venerint (nisi super hoc privilegiati existant) recipere nulla ratione debetis. Cum conceditur singulari personæ, ut modo præmissis tempore interdicti celebrare valeat, vel audire divina: ejus familiares domestici ad audiendum cum ea, & celebrandum sibi divinum officium, licite admittuntur. Non sic autem in familiaribus alicujus conventus, seu collegii est censendum: illi enim nisi privilegiati fuerint, admitti non debent. Huiusmodi quoque concessione gaudere non potest is, cujus causa seu culpa, dolo vel fraude,

a al. ordinaria. b Alias, iudicium. c al. ita: sic scriptis privilegiati articulis. al. ita: sic insertis privilegiati articulis, &c. d de materia vide latissime in c. al. mater. infra de sent. excom.

fuit a sententia interdicti prolata, seu qui ad perpetrandum delictum, cujus occasione lata extitit, præbuit consilium, auxilium, vel favorem.

CAP. XII.

Episcopi cum altari viatico celebrare possunt, & sibi faceere celebrari: ita tamen, quod non violent interdictum. hoc dicit Joan. Andr.

Idem.

Quoniam Episcopi b eorumque superiores se habent diversis ex causis a suis Ecclesiis, & diocesis abesse frequenter, nec semper possunt commode ad Ecclesias accedere pro Missa celebranda, vel audienda in ipsis, sine qua eos transire non decet absque causa rationabili ullam e diem: præsentis constitutione indulgentiam eisdem, ut altare possint habere viaticum, & in eo celebrare, ac facere celebrari, ubicunque absque interdicti transgressione illis permittitur celebrare, vel audire divina.

TITULUS VIII.

DE INJURIIS, ET DAMNO DATO.

CAP. UN.

Represalia contra personas Ecclesiasticas concedi, vel concessa extendi non debent: contra facientes (nisi revocent intra mensem) singulares sunt excommunicari, universitates interdictæ. Joan. Andr.

Gregorius X. in Concilio generali Lugdunensi.

[an. 1273.]

Etsi pignorationes, quas vulgaris elocutio d represalias nominat, in quibus alius pro alio prægravatur, tanquam graves legibus, & æquitati naturali contrariæ, civili sint constitutione prohibita: ut tamen earum prohibitio in personis Ecclesiasticis tanto amplius timeatur, quanto in illis specialius inhihentur, eas concedi contra personas prædictas, seu bona ipsorum e, aut quantumcunque generaliter prætextu cujuscunque consuetudinis (quam potius reputamus abulum fore) concessas, ad illas extendi præsentis decreto districtius inhihemus. Illi autem, qui contra fecerint, adversus personas eandem pignorationes, seu represalias concedendo, vel extendendo ad eas, nisi præsumptionem huiusmodi revocaverint, a concessionis, vel extensionis tempore intra mensem, si personæ singulares fuerint, sententiam excommunicationis incurrant; si vero universitas, Ecclesiastico subiaceat interdicto.

TITULUS IX.

DE PENIS.

CAP. UN.

De veteri jure poterit Archiepiscopus, cum in provinciis sua iurisditionem suam exequitur, punire notorios injurias sibi, nunciis, & familia sua, si per id sua iurisdictio impeditur: alias non, nisi consuetudo amplius tribuat: sed hodie tales injurias tunc ponit, etiam si iurisditionem non impediunt. h. d.

Innocentius IV. [an. 1252.]

Romana f Ecclesia: [& infra.] Licet autem Rhenens. Archiepiscopo suam Provinciam visitanti, eos, qui tunc sibi, vel suæ familiæ, aut aliis, quos propter hoc per eandem provinciam dirigit, & etiam quando

a Al. fueris. b Et an appellatione Episcopi veniat electus, vide Felin. in cap. cam. re. de rescript. vers. tertio restringitur. c al. ita: nulla die. d Vide l. librorum. §. quod tamen Cassus. ff. de leg. 3. Bav. in l. Labeo. ff. de sup. leg. e al. ipsarum. f Vid. Alex. cons. 135. l. 1. incip. circa primum dubium: unde intelliges quando quis possit esse Judex in propria causa.

quando concilium convocat, eos, qui nunciis suis, quos pro illo, vel alias per provinciam illam sua debita jurisdictione utendo transmittit, injuriari præsumunt: si hac occasione sua in his impediatur jurisdictione, pro injuria hujusmodi (dummodo existat notoria) propria auctoritate punire, nisi amplius ei de Rhemenfis Ecclesie consuetudine competere dignoscatur. Sibi etiam, & Metropolitanis aliis in suis provinciis, dum sic in illis jurisdictionem exercent, puniendi manifestas, & notorias offensas, tunc eisdem illatas, vel suis [etiam si exinde impediatur jurisdictionem hujusmodi non contingat] libera sit de nostra speciali concessione facultas.

CAP. II.

Docet hæc decretalis, quibus assistentibus fieri debeat degradatio, de quibus vestibus, ornamentis, libris & instrumentis in degradatione fiat expoliatio, & quibus verbis utatur ipse degradans. Joan. Andr.

Bonifacius VIII. Biteren. Episcopo. [an. 1298.]

Roma in Apuliam.]

Degradatio a qualiter fieri debeat, a nobis tua fraternitas requisivit. Super quo tibi taliter respondemus, quod verbalis degradatio, seu depositio ab ordinibus, vel gradibus Ecclesiasticis est a proprio Episcopo sibi assistente, in degradatione Clericorum in sacris constitutorum ordinibus, certo Episcoporum numero definito canonibus facienda: quantum proprii Episcopi sententia sine aliorum Episcoporum præsentia sufficiat in degradatione eorum, qui minores duntaxat ordines receperunt. Actualis vero, sive solennis cœlestis militiæ militis, id est, Clerici degradatio (cum ad eam fuerit procedendum) fiet, ut exautoratio ejus, qui militiæ deservit armatæ, cui militaria detrahuntur insignia, sicque a militia remotus castris rejicitur, privatus confortio, & privilegio militari. Clericus igitur degradandus vestibus sacris indutus, in manibus habens librum, vas, vel aliud instrumentum, seu ornamentum ad ordinem suum spectans, acsi deberet in officio suo solemniter ministrare, ad Episcopum præsentiam adducatur: cui Episcopus publice singula, sive sint vestes, calix, liber, seu quævis alia, quæ illi iuxta morem ordinandorum Clericorum in sua ordinatione ab Episcopo fuerint tradita, seu collata, singulariter auferat, ab illo vestimento, seu ornamento, quod datum, vel traditum fuerat ultimo, inchoando, & descendendo gradatim degradationem continuet usque ad primam vestem, quæ datur in collatione tonsuræ, tuncque radatur caput illius, seu tondeatur, ne tonsuræ, seu Clericatus vestigium remaneat in eodem. Poterit autem Episcopus in degradatione hujusmodi uti verbis aliquibus ad terrorem, illis oppositis, quæ in collatione ordinum sunt prolata, dicendo Presbyter hæc, vel similia verba in remotione planetæ: Auferimus tibi vestem sacerdotalem, & te honore sacerdotali privamus: sicque in remotione reliquorum insignium similibus verbis utens in ablatione ultimi, quod in collatione ordinum fuit primum, infra scripto, vel alio simili modo pronunciet, sive dicat: Auctoritate Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ac nostra tibi auferimus habitum Clericalem, & deponimus, degradamus, spoliamus, & eximus te omni ordine, beneficio, & privilegio clericali.

CAP. III.

Quamvis inventio carceris fuit ad custodiam: tamen potest quis puniri poena carceris perpetuo, & ad tempus. Joan. Andr.

Idem.

Quamvis ad reorum custodiam, non ad poenam carceris specialiter deputatus esse noscatur: nos tamen

a Qualiter hodie fieri possit degradatio, vide Conc. Trid. sess. 13. de reform. c. 14. adde citatos in c. 1. sup. de heret. eod. lib. b al. fuerunt. c al. traditur. d Vide Joan. Ananiam in c. a nobis, de apostat. & Fel. in c. cum sit. de for. compet.

non improbamus, si subjectos tibi Clericos confessos de criminibus, seu convictos (eorum excessibus, & personis, ceterisque circumstantiis provida deliberatione pensatis) in perpetuum, vel ad tempus, prout videris expedire, carceri mancipes ad poenitentiam peragendam.

CAP. IV.

Pœna alicui imposita, & ejus posteris, non extenditur ad posteros lineæ femineæ: nisi aliud in jure, vel sententia sit expressum. h. d. Zen.

Idem.

Ubicumque a alicui, & ejus filii, seu posteris usque in certam generationem poena imponitur ab homine, vel a jure, poena ipsa eos tantum afficit, qui per masculinam, non per femininam lineam descendere dignoscuntur: nisi aliud in jure, vel sententia sit expressum.

CAP. V.

Primo punit insequentes, percurientes, aut capientes Cardinales, & ejus criminis socios. Secundo, eorum filios & nepotes. Tertio, ipsis insectatoribus poenam addit. Quarto, quam satisfactionem cum absolventur, facere debeant, & quid per absolutionem consequantur. Quinto, de nudis consiliariis, vel simpliciter faventibus huic crimini. Sexto, ad collaterales permittit poenas extendi. Septimo, poena de insequentibus Clericos, vel Religiosos familiares Papæ, vel Cardinalium. Octavo, poena de occidentibus Cardinales. Nono, dicit potestates seculares nihilominus poenis legalibus contra tales uti debere, & hanc constitutionem utam facere observari, & contra faventibus poenam imponit. Joan. Andr.

Idem.

Felicis recordationis Honorii Papæ III. prædecessoris nostri vestigiis inhærentes, quibusdam additis, & de tractis de communi fratrum nostrorum consilio hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, ut si quis deinceps in hoc sacrilegii genus irreperit, quod sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalem fuerit hostiliter infectus, vel percussit, aut ceperit, vel locus fuerit facientis, aut fieri mandaverit, vel factum ratum habuerit, aut consilium dederit, vel favorem, aut postea receptaverit, vel defaverit scienter eundem: sicut reus criminis læsæ majestatis perpetuo sit infamis, diffidatus nihilominus, & bannitus, sit instabilis, ut nec testamenti liberam habeat factionem, nec ad alicujus bona ex testamento, vel ab intestato vocetur: quatenus ab omni successione repulsus, publicaque repulsa consulis minus inveniat utilitatis successorem: sicut d. habitationes ejus deserat, & ut non sit qui eas inhabitet, dentur cuncta ipsius ædificia in ruinam, & ut perpetuam notam infamiæ perpetua ruina testetur, nullo tempore reparentur: nullus ei debita reddere, nullus respondere in judicio teneatur: quicquid etiam in bonis invenitur ipsius, filii, vel reipublicæ dominio applicetur, ut ex illis nil transmittat ad posteros, sed potius cum ipso quodammodo damnetur & sua. Si qua vero feuda, locationes, officium, vel beneficium spirituale, vel temporale ab aliquibus Ecclesiis obtinet, sit eis ipso jure privatus, quæ sic libere ad Ecclesias revertantur, quod Ecclesiarum Rectores de ipsis pro sua voluntate disponant. Quod si quis prædictorum filium, vel filios habeat, nepotem, vel nepotes per rectam lineam descendentes, beneficiatum, seu beneficiatos quovis beneficio, etiam si pontificalem adeptus, vel adepti fuerint dignitatem, sint eis ipso jure privati, spe promotionis omnino sublata. Nulli prætere

a Præter Doctores hic vide aliqua per Decium in c. novit. de Judic. b Vide Decium in c. 1. de off. delegari. c Diffidatus & bannire quid significet, docent Angelus de Peruso consil. 13. Gemianus in c. 1. de homic. l. 6. & Petrus Godofredus in aurb. gasaros. c. de her. d Psalm. 62.

tereæ talium filiorum atque nepotum ex virili sexu descendunt ab eisdem, alicujus aperiatur janua dignitatis, aut honoris Ecclesiastici vel mundani, seu ad alicujus loci regimen sit ascensus: sit eis postulandi negata facultas, sit notorie a judicatus, & quodlibet aliud officium seu ministerium publicum interdictum: in judiciis eorum assertio contra quemquam nihil fidei, nihil credulitatis inveniat, ut ad testimonium prorsus reddantur indigni: sit eis ad ordines ascensus inhibitus, sit ad beneficium, vel officium Ecclesiasticum denegatus accessus b, & (ut magis famosa sit eorum infamia) ad actus legitimos nullus eis pateat aditus, nulla porta pandatur eisdem super aliquo præmissorum, omni c spe dispensationis adempta. Præsentem nihilominus adjicimus sanctionem, ut ex infestatione prædicta, sicut ex infestatione manuum violenta, ipso facto excommunicationis sententiam quis incurrat, & tam infector, quam alii prædicti tanti mali participes, quamdiu in sua contumacia perdurarint, singulis diebus Dominicis, & festivis, pullatis campanis, & candelis accensis, per omnes illius loci Ecclesias, in quo tantum facinus fuerit attentatum, necnon civitatum, & dioecesum vicinaram d excommunicati publice denuntientur: nec ab alio, quam a Romano Pontifice possint absolutionis beneficium obtinere, nisi duntaxat in mortis articulo constituti.

Cum autem fuerint absolventi, primo sufficienter, & idonee caveant, quod inferendæ poenæ parebunt, & auxiliante Domino poenitentiam peragent injungendam: deinde per omnes illius loci Ecclesias principales, vicinorumque locorum, diebus Dominicis, & solennibus incedant nudi coram populo, femoralia tantum habentes, & ferulas deferentes in manibus, cum quibus per easdem Ecclesias publice sustinentur: ituri postmodum ultra mare, & ibidem acturi poenitentiam per tres annos ad minus, nec exinde postmodum reverfuri absque sedis Apostolicæ licentia speciali. Verum cum talis gratiam reconciliationis meruerit, beneficio absolutionis obtento, indulgeatur ei licentia, ut suam & suorum injuriam prosequatur: & debitorum illorum, quæ contracta fuerint g, de postmodum acquisitis repetitio non negetur. Illud autem non duximus omittendum, quod si quis fuerit in præmissis nudo consilio aut simplici favore culpabilis, Judex in talem poenam metiatur ex culpa: ut secundum quod excessus exegerit, vindicta procedat. Cæterum, quia dignum est, ut nefandæ ratione flagitii ultionis severitas amplius extendatur, & propter enormitatem culparum, plagarum modus exuberet, nec poenis solitis contentetur: statuimus, ut ad collaterales fratres, videlicet nepotes, & pronepotes talium possit extendere poenas in hujusmodi nostra constitutione contentas, circumspexit Romano Pontificis, prout circumstantiæ rationabiles suadebunt.

Præmissis etiam dignum censuimus annexendum, ut si quisquam aliquo prædictorum excessuum quemquam de Clericis vel religionis nostræ familiæ, vel Cardinalium afficere forte præsumperit, proportionetur poena delicto: ita quod vindicta ex æquo excessui respondente ab offensa nostrorum cohibeantur deinceps manus temerariæ formidine ultionis, quas Dei, vel nostra, seu fratrum nostrorum reverentia non coercet. Si quis vero per se, vel per alium occiderit Cardinalem [quod absit] vel dederit causam mortis: ultra quam præmissa contineant, sic in eum

a Al. notarie b Al. ascensus. c Al. omnino. d Loca vici na que dicantur, vide per Alex. consil. 57. l. e Al. nuntiantur. f Quoniam in mortis articulo nulla est reservatio, atque ideo omnes sacerdotes quoslibet penitentes, a quibusvis peccatis & censuris absolvere possunt: ita Conc. Trid. sess. 14. c. 7. tit. de casuum reservatione. g al. fuerunt.

potestas jurisdictionis insurgat, sic rigor ultionis inflat quod contra vitæ subsidium mortis solatium invocet, vivens poenæ, non culpæ, vindictæ speculum, non offensæ. Per hoc quoque secularibus Potestatibus non adimimus facultatem utendi legibus contra tales, quas adversus sacrilegos catholici Principes ediderunt. Quis enim locus regiminis poterit esse tutus, quis Rector securitate gaudebit, si Romana Ecclesia (quæ omnium Ecclesiarum disponente Domino caput est & magistra) casibus istis subjicitur? si ejus filii speciales hujusmodi periculis exponuntur? Quem Ecclesie filium, quem fidei zelatorem contumelia tanta non tangeret, & confusio tam aspera non moveret? Porro si filius est, dolebit: si fidelis, matre fidei læsa lædatur. Quapropter si Princeps, senator, consul, potestas, vel alius dominus sive rector contra præsumptos prædictos, præsentis constitutionis tenorem non fecerit observari: tam ipse, quam officiales ipsius intra mensem, postquam res ad notitiam eorum pervenerit, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant. Civitas vero quævis alia, præter urbem, quæ talia facienti, vel facientibus seu præsumptibus, in his consilium, vel auxilium dederit aut favorem, vel intra mensem saltem taliter delinquentes, (prout tanti facinoris enormitas exegerit, & facultas ei affuerit) non duxerit puniendos, pontificali ut supra sit eo ipso dignitate privata, & nihilominus remaneat interdicta.

TITULUS X.
DE POENITENTIIS, ET REMISSIONIBUS.

CAP. I.

Quæstores non citant aliquos, licet eos monere possint. Et in concedendis indulgentiis non excedant Archiepiscopi statutum Concilii generalis. h. d. Zen.

Innocentius IV. in Concilio Lugdunensi.

(an. 1245.)

Romana Ecclesia: [& infra.] Quæstoribus a autem fabricæ Rhemen. Ecclesie, Rhemen. Archiepiscopus, sive ejus officiales citandi Suffraganeorum ipsius Ecclesie subditos (quos iidem quæstores sibi resistere, aut nolle parere dixerint) ut super hoc compareant coram ipsis, nequaquam tribuant potestatem. Super benigna vero ipsorum receptione, ac subventionem ipsi fabricæ faciendæ, postulent eisdem Suffraganeos, & alios Christi fideles Rhemen. Provincie charitative monere. In concedendis quoque indulgentiis non excedat Rhemen. Archiepiscopus statutum Concilii generalis.

CAP. II.

Concessio generalis confessoris non tangit Episcopum specialiter reservata, nec obtentu consuetudinis potest quis sibi eligere confessionem. h. d. Zen.

Bonifacius VIII.

Si Episcopus suo subdito concesserit, ut sibi possit idoneum eligere confessorem, ille, quem sive elegerit, in casibus, qui eidem Episcopo specialiter reservantur b, nullam habet penitus potestatem: cum in generali concessione illa non veniant, quæ non esset quis verisimiliter in specie concessurus. Nulla quoque potest consuetudine introduci, quod aliquis præter sui superioris licentiam confessorem sibi eligere valeat, qui eum possit solvere, vel ligare.

CAP. III.

Decretalis, eum ex eo, in pluribus Episcopis indulgentibus locum habet. h. d. Zen.

Idem

a Prædicatores quæstorios omnino sustulit Conc. Trid. sess. 5. de reform. c. 2. in fine & sess. 21. de reform. c. 5. b Vide Conc. Trid. sess. 14. de sanctissimo poenitentie sacramento. c. 11.